1938 ий
8
ФЭВРАЛЬ
№ 13 (396)
Акшэ 5 ыр.

8-шэ ИЙ ЛЭКТЭШ

Чыла эл пролэтар-шамыч, ушныза!

Рвэзэ коммунист

ВЛКСМ Маробком дэн Горком орган

КУАТЛЭ АРМИЙЫН ЧАПЛЭ ИДАЛЫКШЭ ВАШЭШ

23 фэвральыштэ Йошкар Армий дэн Войэннэ-Тэнгыз Флотын 20-шо славнэ идалыкшэ шуэш. Тидэ кэчым мэмнан социалистичэский элысэ пӱтынь калык, чыла совэт молодьожкугу куанымаш дэнэ вучат, эл аралаш йамдылалтмаш пашам эшэ чот вийангдэн вашлийыт.

Мэмнан Марий рэспубликыштат Йошкар Армий дэн Войэннэ-Тэнгыз Флотын 20 идалыкшылан Пӱтынь эл дэнэ пырльа вийан йамдылалтман ылье. Но тидэ альэ огэш кой. Лачак посна прэдприйатьэ, школ да общэствэннэ организаций-шамыч, тыгакак колхоз-шамыч гына тидэ славный идалыкым эртараш йадылалтыт, эл аралаш йамдылалтмаш пашам вийангдэныт. Шэрнур район Лаж-йал йал совэт пэлэн колхозный молодьожлан физкультур кружокым организоватлымэ. Тидэ кружокыш чылажэ 27 рвэзэ дэн ӱдыр-шамыч возалтыныт. Нуно 20 фэвраль мартэ йэчэ дэнэ ГТО значоклан нормым сдатлаш йамдылалтыт. Шэрнур пэдучилищэ пэлэнсэ комсомол дэн осоавиахим организацийшамыч Йошкар Армий кэчэ мартэн „Ворошиловский стрелок“ значоклан 30 йэнгым, ПВХО значоклан 90 йэнгым нормо сдатлаш йамдылат.

Тугэ гынат, тидэ альэ пэш шагал. Тидэ историчэский кэчылан йамдылалтмаштэ большэвик партий вуйлатымэ почэш комсомол дэн осоавиахим организаций-шамычлан инициатор лийман да эн вийан тыршыман.

Комсомол дэн осоавиахим организаций-шамычын йатыр вуйлатышышт - шамыч Йошкар Армий дэн Войэннэ-Тэнгыз Флотын 20 - шо идалыкшылан йамдылалтмаш пэша оборонно значок-шамычлан нормым сдатлымаш да осоавиахим пашам вийангдымаштэ вэлэ лийын шога, манын шонат. Нинэ паша-шамычым ыштымаш дэнэ гына шогалаш огэш лий. Нинын дэнэ пырльа молодьож коклаштэ вэс пэш кӱлэшан кугу политик пашам—Йошкар Армий нэргэн, граждан сарын историйжэ да граждан сарын гэройжо-шамыч нэргэн кумда большэвистский пропагандым ышташ кӱлэш. Ты шотышто кузэ, могай тэмэ дэнэ лэкций, бэсэдэ-шамычым эртараш кӱлмым тачысэ номырэш пэчатлымэ ВЛКСМ ЦК, СССР дэнэ РСФСР Осоавиахим Цэнтральный Совэтын пунчалыштышт пэш раш ончыктымо. Комсомол дэн осоавиахимын чыла организацийышт- шамычлан тидэ пунчалыштэ ончыктымо сэмын ыштыман.

Кажнэ комсомолэц, чыла нэсойузный молодьож мэмнан йӧратымэ Йошкар Армийын илышыжым, граждан сарыштэ эрык вэрч гэроичэский кучэдалшэ шамычым палэн шогышт. Тыгак молодьожлан капиталистичэский окружэний нэргэн сайын умландарыман. Пӱтынь молодьож мэмнан социалистичэский родиным аралаш йамдэ лийжэ.

ШОШО АГА ВАШЭШ

Шошо агалан йамдылалтыт

Прамнэк лӱм колхозышто (Пэктубай район) шошо агалан вийан йамдылалтыт. Йал озанлык инвэнтарым чыла ачалэн йамдылымэ улыт. Урлыкаш ӱлым сортироватлымэ. Имнье-шамычат сай пукшалтэш.

Фролов Э.

* * *

„Патыр“ колхоз (Морко район) шошо агалан чыла могырымат сайын йамдылалтэш. Машина, урлыкаш шурно тӱрыс йамдылымэ. Шукэртэ огыл тунэмшэ пионьэр-шамыч 16 цэнтнэр ломыжым погэн пуышт.

Сэмьонов В.

* * *

„Ушэм йал“ колхозат (Торйал район) шошо агалан вийан йамдылалтэш. Колхозышто СССР Совнарком дэн ВКП(б) ЦК-ан пунчалыштым да Пэктубай район Прамнэк лӱм колхоз члэн-шамычын письмаштым лончылымо. Шошо агалан образцово йамдылалтмаш „Ушэм йал“ колхоз „Пэрвой май“ колхоз дэнэ соцсорэвнованьыш ушнэн. Кызыт пасушко тэрысым луктыт, ломыжым погат. Урлыкаш пырчым сортироватлаш, йал-озанлык машина-шамычым тӱрыс ачалэн шындаш пижыныт.

С. Озай.

Иамдылалтэш

Шэрнур район, Кукнур йал совэт „У корно“ колхозышто шошо агалан йамдылалтмаш вийан кайа. Урлыкашым сортироватлаш, йал озанлык машина-шамыч дэн ӱзгар-шамычым рэмонтироватлаш, ӱйангдышым йамдылаш посна йэн-шамычым ойрымо.

Урлыкашым ситышын йамдылымэ. 183 цэнтнэрым сортироватлэн, сай вэрыш оптэн шындымэ. Кызыт пасушко тэрысым шупшыктат.

И. П. Иванов.

300 воз торфым лукмо

Ронго район **Карл Маркс** лӱм колхоз пэлэнсэ комсомол организаций шошо агалан йамдылалташ вийан полша. Торф лукташ молодьож кокла гыч лӱмын бригадым ыштымэ. Бригадым комсомолка **Воронцова Марийа** йолташ вуйлата. Кызыт 300 воз торфым лукмо.

Гарашкин.

МАССР Войэнкоматысэ йошкармэйэц-шамыч бойэвой подготовкышто.
Сӱрэтыштэ: Младший командир Лэбэдэв йолташ йошкармэйэц-шамыч дэнэ занятийым эртара.

Фото Рыбаковын.

ПАПАНИНЫН ЛАГЭРЫШТЫЖЭ ПОЛОЖЭНЬЭ САЙЭМЫН

3 фэвральыштэ **Папанин** йолташ О. Ю. Шмидт йолташлан тыгай радиограммым колтэн:

„2 фэвраль эрдэнэ 5 шагатыштэ мэмнан координатна—сэвэрный широтан 74 градусат 03 минутшо да западный долготан 16 градусат 30 минутшо. Мардэж шыплана, лӱнгымаш кызытат лийын шога. Кызыт базым йыгырэсэ ий пудыргэ гыч кусаркалэна. Чыла кӱлэшыжым нартыш, оптэна. Тошто илымэ палаткынам вӱд лэвэдэш. Антэным шкэнан пудыргышо ийэшна шогалтэна. „Мурманец“ дэнэ да Йан-Майэн дэнэ кыл сайэ. Тэндан информацийда вэрч шокшын благодаритлэна. Тачэ кэчым вучэна. Чыла дэч салам“.

4 фэвральыштэ Папанин йолташ ийын кошто ий ӱмбалнэ положэньэ сайэмын, манын увэртарэн.

Дальнэ-Восточный Край НКВД Управлэньэ да Путэй Сообщэний Калык Комиссариат пашайэнг-шамычым наградитлымаш

Пэрэвозко шотышто правитэльствын отвэтствэннэ заданьыжым образцово да чотко шуктымылан Дальнэ-Восточный край НКВД Управлэньын 20 пашайэнгжым „Красная звезда“ ордэн дэнэ да вич пашайэнгжым „Знак почета“ ордэн дэнэ, Путьэй Сообщэний Калык Комиссариатын 2 пашайэнгжым Лэнин ордэн дэнэ, 4 пашайэнгым „Трудовое красное знамя“ ордэн дэнэ, 2 пашайэнгым „Красная звезда“ ордэн дэнэ да 6 пашайэнгым „Знак почета“ ордэн дэнэ СССР Вэрховный Совэт Прэзидиум наградитлэн.

Национальный рэспублик дэн областьласэ комсомол организаций-шамычын пашашт нэргэн ВЛКСМ ЦК-штэ совэщаньэ лийын

24—28 йанварь кэчылаштэ ВЛКСМ ЦК-штэ национальный рэспублик дэн областьласэ комсомол организацэ-шамычын пашашт нэргэн совэщаньэ лийын.

Совэщаньыштэ 20 национальный рэспублик дэн область комсомол организаций-шамычын прэдставитэльышт лийыныт. Мэмнан рэспублик гычын ВЛКСМ Обком сэкрэтарь **Рабчиков,** ВЛКСМ Морко райком сэкрэтарь **Пэтров,** ВЛКСМ Звэнига райком сэкрэтарь **Салмин** йолташмыт да Звэнига районысо „Патыр“ колхоз пэлэнсэ комсомол комитэт сэкрэтарь **Зайцэв** йолташ участвоватлэныт.

Совэщаньыштэ выступатлышэ йолташ-шамыч национальный рэспублик дэн областьласэ комсомолэц-шамычын политичэский активность кушмашым ончыктышт. Тыгакак молодьож коклаштэ воспитатэльный пашан начар каймыжым критиковатлышт.

ГОРКОМ ОК ПОЛШО

Йошкар-Ола ВЛКСМ горком ВКП(б) ЦК Плэнумын пунчалжым тунэммэ пашам начар вуйлата. Тидэ важный историчэский рэшэньым лончылаш пэрвичный организаций-шамычлан ок полшо. Кэрмыч завод пэлэнсэ комсомол организацийыштэ 8 комсомолэц уло. Плэнумын пунчалжым умылтараш ВЛКСМ горком сэкрэтарь **Мэлэдин** йолташ шкэ толаш мутым пуэн ыльэ. Но тудо тачэ мартэнат эрэ „мийа“. Партийный организаций комсомол организацийлан полшаш тыршэн, Плэнумын пунчалжым лончылымо годым партийный вогынымашыш чыла комсомолэц-шамычым ӱжын ыльэ. Но комсомолэц-шамыч тышкэ чылан ышт тол. Комсорг **Старостин** йолташ тидэ пунчалым шкежат раш ок палэ.

Сандэнак комсомол пашан начар шындалтын. Политучобо сайын ок эртэ, йатыр комсомолэц-шамыч (Лэгков дэн Баранов) политучобыш огыт кошт. Тидэ организаций „Турун“ колхозым шэфыш налын. Но шошо агалан йамдылалтмэ шотышто тидэ колхозлан нимо полышымат пуэн огыл.

Плэнумын пунчалжым лончылаш тыгакак Оодра завод пэлэнсэ комсомол организацийыштат организоватлымэ огыл.

Нинэ факт-шамыч горкомол дэч молым иктымат огыт титаклэ. Вэт тудын сэкрэтарьжэ Мэлэдин йолташ вэрласэ организацийлаштэ Плэнумын пунчалжым тунэммаш кузэ каймым шкэжат ок шинчэ.

Мэ Горкомол ончылан тыгай йодышым шындэна, тэ, уважаймэ горкомолэц йолташ-шамыч, общо мут дэнэ болтатлымыланда иктаж кана мучашым ыштэда, укэ?

С. Эчан.

ЙОШКАР АРМИЙ ДЭН ВОЙЭННЭ-ТЭҤЫЗ ФЛОТЫН 20-шо ИДАЛЫКШЭ ВАШЭШ

РККА дэн Войэннэ-Тэҥыз Флотын XX идалыкшылан йамдылалтмэ нэргэн

ВЛКСМ ЦК-н СССР дэн РСФСР Осоавиахим ЦС-н пунчалмышт

Йошкар Армий дэн Йошкар Флотын 20-шо идалыкшэ чыла совэт калыкын, чыла совэт патриот-шамычын пайрэмжэ улэш. Йошкар Армийын кугу рэзэрвшэ ВЛКСМ дэн Осоавиахим РККА-н 20-шо идалыкшэ вашэш шэмэр калык массэ коклаштэ, утаракшым шэмэр молодьож коклаштэ политичэский пашам сэрйозно ыштэн шогышаш улыт, славнэ годовщиным шкэ обороно пашаштэ, комсомолэц дэн Осоавиахим члэн-шамычым войэннэ обучэнийыштэ конкрэтнэ сэҥымаш дэнэ ознамэноватлыман.

ВЛКСМ Цэнтральный Комитэт дэн Осоавиахим Цэнтральный Совэт кӱштат:

1. Фэвральын пэрвой пэлыштыжэ „РККА-н 20-шо идалыкшэ да комсомол дэн Осоавиахимын оборонно пашашт" йодыш дэнэ ВЛКСМ комитэт сэкрэтарь дэн Осоавиахим совэт прэдсэдатэльын докладышт дэнэ ВЛКСМ дэн Осоавиахим пэрвичный организаций-шамычын пырльа погынымашыштым эртараш.

Тидэ йодыш дэнак ВЛКСМ горком (райком) дэн Осоавиахим гор (рай) совэт прэдсэдатэль-шамычын докладышт дэнэ ола, район комсомол дэн Осоавиахим активын пырльа погынымашыштым эртараш.

2. Шэмэр калыкын погынымашыштышт, молодьожын, физкультурник-шамычын погынымашыштышт, клублаштэ, Йошкар пусакыштэ, лудмо пӧртыштӧ, аэроклубыштэ да Осоавиахимын моло учэбный завэдэнийлаштыжэ Йошкар Армий да граждан сар историйын посна этапшэ нэргэн доклад, лэкций, бэсэдэ эртарымашым организоватлаш.

Докладлан тыгай примэрный тэмым рэкомэндоватлаш:

Сталин йолташ—Йошкар Армийын кум особэнностьшо нэргэн;

ВКП(б)—Йошкар Армийын вождьшо да организаторжо;

Йошкар Армий строитэльствын тӱҥ этапшэ;

Украиныштэ гэрманский интэрвэнт-шамычым шалатымаш;

„Антантын" пэрвой походшым шалатымаш.

„Антантын" кокымшо походшым шалатымаш.

„Антантын" кумышо походшым шалатымаш.

Дальнэ-Восточный крайым Йапон импэриалистичэский захватчик-шамыч дэч утарымаш.

Нинэ доклад, лэкций-шамычыштэ Йошкар Армий организоватлымаштэ да тудын бэлогвардэйэц дэн интэрвэнт-шамычым сэҥымашыжэ коммунистичэский партий да тудын вождьшо Лэнин дэн Сталиным рольыштым ончыктыш, бойэвой опэрацийым нэпосрэдствэннэ вуйлатышыжэ да граждан сарыштэ Йошкар Армийын важнэ стратэгичэский планын творэцшэ Сталин йолташ нэргэн каласкалаш.

Докладым, лэкцийым ыштэн РККА командирыштым, политработникыштым, граждан сарыштэ участникшамычым, комсомолын сай пропагандистыштым шупшман.

3. Комсомолэц, осоавиахимовэц-шамычым, молодьожым Йошкар Армийын командирышт, политработникышт, йошкарармэйэц, войэннэ тэҥыз да войэннэ йӱж флотын подшэфнэ частьышт, Совэт Ушэмын гэройышт, бойэвой командир-шамычышт, граждан сарын вэтэранышт дэнэ вашлиймаш вэчэрым организоватлаш.

Тидэ вэчэрыштэ молодьожлан Йошкар Армийын историчэский корныжо нэргэн, тудын бойэвой эпизодшо, бойэц дэн командирын гэроизмышт, граждан сарын лэгэндарный гэройышт нэргэн, Йошкар Армийын маршалышт да кӱртньӧ полководэц Ворошилов йолташ нэргэн каласкалыман.

Граждан сарын памӓтникыштышт дэкэ да маршрут дэнэ войэнный походым, экскурсийым, йӧчэ вылазкым организоватлаш.

4. Посна войэннэ опэрацийым, граждан сарын эпизодшым разбиратлаш комсомолэц, осоавиахимовэцшамычлан, молодьожлан лӱмын заньатым эртараш, тидэ годым кӱлэш картым, схэмым, вийын расположэньыжым, командованьэ планым, опэрацийын послэдоватэльностьшым тунэмаш.

Тидэ заньатылан примэрный тэмым рэкомэндоватлаш:

Царицыным гэроичэски оборонитлымаш;

Дэникиным шалатымаштэ Сталинский план да тудым шуктымаш;

Питэрым оборонитлымаш да Йудэничым шалатымаш;

Сталин дэн Дзэржинский Пэрмь ола дэнэ;

Пэрвой конный армийын опэрацийжэ;

Кийэвым бэлопольак-шамыч дэч утарымаш;

Пэрэкоп налмаш.

5. Комсомол политичэский школлаштэ, кружоклаштэ да Осоавиахимын учэбный организацийлаштыжэ (аэроклуб, школ, учэбный пункт, стрэлковый клуб да тэҥыз школ лаштэ) кок заньатым тыгай тэмэ дэнэ эртараш:

1) Сталин да Йошкар Армий (Ворошилов йолташын кнагажэ дэнэ);

2) Йошкар Армийлан 20 ий.

6. РККА-н 20-шо идалыкшэ йыр политичэский пашам колтымашкэ, комсомольский пропагандистым, комсомол да Осоавиахим активым, избиратэльный кампаньэ годым активнэ пашам ыштышэ комсомолэц да осоавиахимовэц-шамычым кучылтман. Комсомол горком, райкомшамычлан да Осоавиахимын соотвэтствуйущий Совэтшылан пропагандист дэн агитатор-чтэц-шамыч дэнэ инструктажым эртарыман, нуным литэратур дэнэ снабдитлыман, агитационный паша дэнэ чыла шэмэр калыкым авалташлан вийым моштэн пашашкэ шогалтыман, тидлан избиратэльный кампанийын опытышкыжо энэртыман. Агитационный пашаштэ Йошкар Армийлан лукмо кинофильм ончыктымашым, художэствэнный самодэйатэльностьым, вэчэрым да концэртым кумдан использоватлыман.

7. ВЛКСМ ЦК дэнэ Осоавиахим Цэнтральный совэт чыла комсомол да Осоавиахимовэц организацийшамычлан кӱчык жапыштэ учэбный организацийым—аэроклубым, морской школым, ПВХО школ дэн учэбный пунктым, стрэлковый командым, илымэ пӧрт дэн школ да тылэч моло самозащитный ПВХО группым комплэктоватлыймэ пашам ыштэн шукташ, РККА дэнэ флотын идалыкшылан Осоавиахимын чыла учэбный сэтьшэ тӱрыс комплэктоватлымэ лийжэ да нормальнэ учэбнэ пашашкэ пижшэ.

8. Комсомол дэн Осоавиахим организацийын погынымашэшышт пилот, стрэлок, танкист, парашутист, кавалэрист, ПВХО инструктор, радист, тид дэч молат опрэдэлэнный войэннэ квалификацийым налшэ сай комсомолэц дэн осоавиахимовэц - шамычым палэмдаш.

ВЛКСМ горком (райком) шамычлан да Осоавиахим горсовэт (райсовэт)-шамычлан Осоавиахимский учьhот, да пилот, сай стрэлок, морской школлаштэ тунэмшэ, парашутист да тылэч молошамычымат РККА-н соотвэтствуйущий вид оружийын бойэц-шамычышт дэнэ вашлиймашым организоватлаш, Осоавиахимыштэ войэнный квалификацийым налшэ альэ налаш йамдылалтшэ комсомолэц да Осоавиахимовэц шамыч РККА-н опытышт, йамдылалтмашышт, бойэцын трэнировко практикышт дэнэ ознакомитлалтышт да умбакыжэ шкэ войэннэ квалификаций пашаштэ сэҥымашышт—Йошкар Армийын йамдылалтшэ бойэц уровэнь дэнэ тӧр лийжэ.

(Мучаш 3-шо могырыштo).

Царицын

1918 ий ийуньын тӱҥалтышыштыжэ Сталин йолташ красноармэйэц отрӓд кок автоброневик дэнэ йугыштo чыла продовольствэнный пашам вуйлаташлан Царицыныш кайа. Тудо Царицыныштэ совэтский, профэссиональный, партийный организацийлаштэ гына огыл, но войэннэ командованьэ органлаштат нимом умылыдымо хаосым вэрэштэ. Сталин йолташ кажнэ шкэ йол тошкалтышыштыжэ кугу задачым шуктэн шогымаштэ мэшайышэ обшо характэран прэпӓтствийшамыч ӱмбак тӱкна. Тидэ прэпӓтствий эн ончыч казачьий контррэвольуционный бандын вийан кушмашыжэ гыч лэктын шогэн. Нуно Украиным заниматлышэ нэмэцкий оккупант - шамыч дэч кугу полышым налын шогэныт. Казачьий контррэвольуционный бандэ кӱчык жапыштэ Украин лишнысэ посна пункт - шамычым налыт. Тидын дэнэ нуно Москосо да Лэнинградысэ шуэн илышэ-шамычлан планомэрнэ киндэ йамдылымашым гына огыл кӱрлыт, Царицынланат кугу опасностьым ыштат.

Тидэ жапыштэ паша моло вэрэат сай огыл. Москваштэ лэвоэсэровский восстаньэ лийэш, востокыштo Муравйов измэнитла, уралыштэ чэхословацкий контррэвольуций шарла да пэнгыдэмэш. Йугыштo Баку дэкэ англичан-шамыч погынат. Рэвольуций пэш кугу испытаным пэрэживатла. Лэнин дэч Царицыныш Сталин йолташлан да тужэчын мӧнгэш провод дэнэ тэлэграммэ почэш тэлэграммэ кайат. Лэнин опасносьь нэргэн шиштара да рэшитэльный мэрым ышташ трэбытла.

Царицынын положэньыжэ кугу значэньым налэш. Доныштo восстаньэ лиймаш дэнэ да Царицыным йомдарэна ыльэ гын, мэ киндылан пойан сэвэрный Кавказым йомдарымашкэ шуына ыльэ. Сталин йолташ тидым пэш сай умлэн.

„Царицын дэч йугыштырак линийым альэ восстановитлымэ огыл" — манын 7 ийульыштo Лэнинлан запискым воза: „Фронтыш вашкэм, паша дэнэ гына возэм".

„Кӧм кӱлэш, чылаштымат поктэм да вурсэм, ӱшанэм, вашкэ востановитлэна. Ӱшанэн кэртыда, нигэмат огына чаманэ—шкэмымат, вэсымат, а киндым всьожэ пуэна".

„... ӱшаныза, мэмнан кидна ок чытыралт, тушман ваштарэш тушманлак дэйствоватлаш тӱҥалына".

Сталин йолташ войэнный аппаратын паша ыштымыжым сай ончэн налмэк, аппаратын полышым пуэн кэртыдымыжым, а йужо частьын шакшэ контррэвольуцийлан отпор пумашым организоватлаш йӧршын жэлатлыдымыжым палэн налэш.

1918 ий 11 ийульыштo Сталин йолташ Лэнинлан тэлэграфироватлэн:

„Сэвэрокавказский округын штабшэ контррэвольуций ваштарэш кучэдалмэ условийэш приспособитлалташ йӧршын способно огыл улмаш, тидын дэнэ паша осложньайалтэш".

Обстановко эртак напрӓжонный да напрӓжонный лийэш. Сталин йолташ кугун энэргийым кумдан да, кӱчык жапыштэ чрэзвычайнэ продовольствэнный уполномочэн гыч Царицын фронтысо чыла йошкаргэшамыч вийын фактичэский вуйлатышышкыжэ савырна.

Сталин йолташ вуйлатымэ дэнэ Рэвольуционный войэнный совэт ышталтэш. Тудо рэгульарный армийым организоватлаш пижэш. Пэш кӱчык жапыштэ дивизий, бригадэ, полк-шамыч ышталтыт. Штаб, снабдитлышэ орган да чыла тыл контррэвольуционый тушман элэмэнтшамыч дэч йӧршын эрыкталтэш. Сталин йолташ йыр большэвик дэн рэвольуционный пашаэз-шамыч чумыргат, полышым пуэн кэртыдымэ штаб олмэш, йугыштo йошкар большэвик крэпость кушкэш.

Фронтыштo йошкаргэшамычын вийыштым рэорганизоватлымашым обэспэчиватлашлан тылым кӱртньӧ гай пэнгыдэ ӱштэр-воштыр дэнэ эрыкташ кӱлэш ыльэ. Тидлан Рэввойэнсовэт Сталин йолташ вуйлатымэ дэнэ Чэкам организоватла да тудым Царицын олам контррэвольуций дэч эрыкташ обӓзатла.

Царицынын тӱсыжӧ кӱчык жапыштэ палыдымэ лийэш. Ола йошкар войэнный лагэрыш савырна, чыла вэрэ пэнгыдэ войэнный дисциплинэ да порӓдок лийэш.

Сталин йолташын вуйлатымашыжэ комнатыштэ гына ограничиватлалтын огыл. Кӱлэш порӓдкым ыштэн шуктымэк да рэвольуционный организацийым восстановитлымэк, тудо 600 километр утла шуйнэн киййшэ фронтышко кайа.

Кызытсэ гайак шарнэм, 1918 ий августын тӱҥалтышыштыжэ Красновын казачий частьшэ тӱшка удар дэнэ йошкаргэ-шамыч полкым Волгыш поктэн колташлан, Царицыныш наступатлышт. Тидэ пэш кугу напрӓжонный кэчэ-шамыч ыльыч. Сталин йолташым ужаш, кӱлэш ыльэ. Тудо сутка дэнэ малыдэ бойэвой позиций да армийын штабшэ коклаштэ пашам нойыдэ ыштэн. Тудын ик йэдинствэнный шоныма лийын—тушманым сэҥаш да шалаташ.

И мэ сэҥышна. Шалатэн питарымэ тушманым, мӱндыркӧ, Дон дэкэ поктэн колтымо.

(ВОРОШИЛОВ йолташын „Сталин и Красная Армия" книга гыч кӱчӱкэмдэн пэчатлэна).

РККА дэн Войэннэ-Тэҥыз Флотын XX идалыкшылан йамдылалтмэ нэргэн

МУЧАШ

9. РККА-н 20 идалыкшылан стрэлковый сорэвнованийым, снайпэрский показатэльный лӱймашым, оборонно нормылан массовый сдатлымашым организоватлаш, шэмэр калыкын Осоавиахимский кавалэрист, стрэлок, самозащитэ группын пашаштым ончыктымо оборонно пайрэмым эртараш.

ВЛКСМ Цэнтральный Комитэт.

Осоавиахим Цэнтральный Совэт.

◆◆◆

Йошкар Армий кэчылан огыт йамдылалт

Йошкар-Ола музыкальный тэатральный училищэ Йошкар Армий да Войэннэ-Тэҥыз Флот кэчылан огэш йамдылалт. Комсомол дэн Осоавиахим организацийат тидэ паша дэч ӧрдыштӧ шогат. „Ворошиловский стрэлок"ПВХОда ГСОзначоклан нормо сдатлымашым организоватлымэ огыл. Осоавиахим взносым талуклан погымо огыл.

Йошкар Армий нэргэн лэкций, доклад тулэч молат организоватлымэ огыл.

Потапов М.

„Азнур" колхозысо комсомолэц-шамыч примэрым ончыктат

„Азнур" колхоз пэлэнсэ комсомол организаций (Роҥго район) ВЛКСМ ЦК-н шошо агалан йамдылалтмэ нэргэн пунчалжым лончылымэк, „Куштылго кавалэрий" рэйдым организоватлышт. Комсомолэц-шамыч колхозлан плугым, тырмам, моло йал озанлык машина-шамычым олмыктышт.

„Красный пахарь" колхозышто шошо агалан начар йамдылалтыт ыльэ. Тидэ ситыдымашым пытараш комсомолка А. Бусыгина йолташ вийан кучэдалэш. Тудын вуйлатымэ почэш машинам, плугым олмыктэн шындымэ, мландэ ӱйаҥдышым йамдылымэ. Но тудлан колхоз прэдсэдатэль С. С. Бусыгин ок полшо. —„Комсомолка улат гын, ыштэ",—манын гына ойла.

Посна колхозлаштэ комсомолэц - шамыч пашам огыт ыштэ. Тэвэ „Кӱшнур" колхозышто 12 комсомолэц шотлалтэш гынат, нимогай пашам огыт ыштэ. Комсомол комитэт сэкрэтарь Царэгородцэв йолташ—„шошо агалан йамдылалташ альэ шуына",—манын гына коштэш.

К—ий.

Тунэм лэктыч

„Вэнэра" колхозышто (Параньгэ район) тунэмдымэ да шагал тунэмшэ-шамыч школ пашам сай ыштат.

Кызыт выпуск лийэ. Чылажэ 24 йэн тунэм лэктэ. Ындэ тидэ колхозышто тунэмдымэ ик йэҥат укэ.

Шуматов Н.

КАЗАНЦЭВ ДЭН ЧАИКИНЫМ КОМСОМОЛЭШ ВОССТАНОВИТЛЫМАН

ВКП(б) Цэнтральный Комитэтын йанварьыштэ лийшэ Плэнумжо ВКП(б) радам гыч массэ дэнэ огульно лукмаш да партий члэн-шамыч дэн валовой подход антипартийный практикым осудитлыш.

ВКП(б) ЦК Плэнумын тидэ историчэский пунчалжэ лэнинский комсомол организаций - шамычланат пӱтыньэк касатла. Мэмнан рэспубликысэ комсомол организацийлаштат „бдитэльный" - шамыч лэктэдэныт, нуно шагал огыл чэстный комсомолэц-шамычым комсомол билэт дэч лишитлэныт.

Тэвэ Марий-Турэк районысо комсомол организацийым налына. Тыштэ кум тылзат пэлэ ончыч, Олор пэрвичный комсомол организацийыштэ комсомолэц Казанцэвым ВЛКСМ радам гыч луктыныт.

Кӧ вара тудо тугай Казанцэв? Молан тудым комсомол радам гыч лукмо?

Казанцэв—ожнысо батрак. Комсомолыш 1929 ийыштэ батрак курсышто тунэммыжэ годым пурэн. Кок ий йал совэт прэдсэдатэльлан пашам ыштэн, колхоз прэдсэдатэльланат йатыр шогэн. Тиддэч посна тудо рэспублик газэт-шамычын активный сэлькоржылан шотлалтэш. Тудын замэткыжэ почэш колхозласэ йатыр жулык, растратчик, вор-шамычым разоблачитлымэ. ВЛКСМ райкомын ожнысо сэкрэтарьжэ Архиповымат ик кана вэлэ огыл критиковатлэн газэтыш возэн.

Ик кастэнэ нимогай основаньэ дэч посна шойак матэриал-шамычым погэн ситарымэк „разоблачитэль" Архипов Олор комсомол организацийыш комсомол погынымашым эртараш кудалэш. А Казанцэв йолташ нэргэн комсомолэц-шамычлан, тыгак комсоргланат увэртарымаш лийын огыл. Сандэнак Казанцэвым комсомол радам гыч лукмо нэргэн вопросым шындымэ годым комсомолэц-шамыч чыланат ӧрыч. Но Архиповын йӱк талэ, кутырашат уда мастар огыл. Тудо ик кана кычкыралынак йэҥым лӱдыктэн кэртэш. Лӱдыктымыжӧ дэнак тудо комсомолэц - шамычым Казанцэвым ВЛКСМ радам гыч лукташ вийэш голосоватлыктэн. Ваштарэш лийшэ-шамычым:

— Тэ калык тушманлан полшэда!—манын чаргыжын. Протоколэш „Казанцэвым врэдитэльствэ ыштымылан комсомол радам гыч лукташ" — манын возыктэн.

Могай тушто врэдитэльствэ. Вэт кок каван шудым шӱктымӧ годым колхоз прэдсэдатэльлан тудо огыл, вэс йэҥ шогэн. Тидэ клэвэтничэский приписатлымаш гына. Тыгэ кум тылзэ годсэк Казанцэв комсомол билэт дэч посна ила. А тудын апэлльацийжэ кызытат райкомолын папкыштыжэ ончыдэ кийа.

Тыгайак историй комсомолэц-учитэль Чайкин йолташ дэнэ лийын. Тудымат тидэ организаций гычынак комсомол гыч „Врубльовский дэнэ кылым кучымылан" луктыныт. Ӧрмаш вэлэ: вэт Врубльовский йолташ калык тушман огылыс. Тудо большэвик партий члэнлан шотлалтэш. Адакат тыштэ инициаторлан „бдитэльныйын" койшо, чыным гын, пэрэстраховщик садэ Архиповак шотлалтэш. Тидэ клэвэтниклан вэрчынак Чайкин йолташ 2 тылзэ годсэк паша дэч посна ила.

Казанцэв дэн Чайкин йолташмытым комсомолэш восстановитлыман, а клэвэтник Архиповлан пэнгыдэ мэрым ыштыман.

Тыгайак случай молошамыч дэнат лийэдэн. Чыла нинэ факт-шамыч комсомолэц-шамыч коклаштэ бдитэльностьым эшэ кӱшкырак нӧлталаш, тушман ваштарэш, тудо кэч могай маскэ дэнэ маскироватлалтэш гынат, ужын моштэш трэбытлат. ВКП(б) ЦК Плэнумын пунчалжым кажнэ комсомолэц дэк шуктыман. А Марий-Турэк районысо комсомол организацийлаштэ Плэнумын пунчалжым тачэ мартэнат тунэмаш тӱҥалын огытыл. Палэ, тидэ важный рэшэньын значэньыжым Марий-Турэк комсомол руководитэль-шамыч, эн ончычак сэкрэтарь Камэлина йолташ умлэн огытыл.

Комсомолышто клэвэтник дэн карйэрист-шамычым йӧршэш разоблачитлэн пытараш чыла комсомолэц-шамычым ушыман.

А. П. Соколов.

Комсомолыш пурат

Шэрнур район, „Пэрвой март" колхоз пэлэнсэ комсомол организаций нэсойузный молодьож коклаштэ пашам ыштэн шога. Сандэнак комсомол организацийат кушкэш. Шукэртэ огыл куд йэҥым комсомолыш пуртымо.

С. Сэргэ.

КОМСОМОЛЭЦЛАН ШКЭНЖЫН ПРАВАЖЫМ ПАЛЫМАН

1937 ийыштэ ВКП(б) ЦК-н фэвральско-мартовский Плэнумыштыжо „Партийнэ пашан ситыдымашыжэ да троцкист дэн моло тӱрлӧ двурушник-шамычым пытарымэ йӧн-шамыч нэргэн" Сталин йолташын ыштымэ докладшэ партийнэ организаций сэмынак комсомол организаций-шамычымат рэвольуционно бдитэльность дэнэ вооружатлаш пэш кугун туныктэн шога.

Калык тушман кашакым разоблачитлаш ВЛКСМ ЦК IV-шэ плэнум пунчалат кугун полшыш да полша. Мэмнан Марий рэспубликыштэ чот маскироватлалтшэ шакшэ буржуазный националист да нунын пособникышт кашакым разоблачитлымэ. Нинэ сволоч кашак комсомолышкат шӱшкылтын йатыр жап врэдитлэн илышт. ВЛКСМ Обкомын ожнысо сэкрэтарьжэ, эн шыдэ тушман Микиным разоблачитлымэ. Тыгакак Пэктубай дэн Марий-Турэк райкомол-шамычын ожнысо сэкрэтарьыштым--шакшэ буржуазный националист кашак Туруйэв дэн Милочкиным да молымат разоблачитлымэ. Нуно комсомол организацийым шалаташ тыршэныт да пэлэдалшэ элнам фашист гад кашаклан ужалаш йамдылалтын шогэныт.

Каласаш кӱлэш, йатыр комсомол организаций, тыгакак комсомолышто посна вуйлатышэ пашайэҥ-шамыч—ындэ калык тушман кашакым разоблачитлэн пытарымэ, садлан ты шотышто каналташат лийэш, манын шонат. Тыгэ шонымаш—чылтак йоҥылыш! Кызыт тушман кашак у формо дэнэ кучэдалмашкэ куснэныт. Нуно „бдитэльность" амал дэнэ чэстнэ комсомолэц-шамыч ӱмбак клэвэтничэский матэриалым погэн, ВЛКСМ члэн гыч луктэдат. Тэвэ ты шотышто ВКП(б) ЦК-н йанварь тылзыштэ эртышэ Плэнумын пунчалыштыжэ ончыктымо сэмын тӱрлӧ клэвэтник, карйэраст-шамыч ваштарэш пэнгыдын кучэдалман.

Пытартыш жапыштэ посна комсомол организаций-шамыч вуй йыр шоналтыдэ комсомол гыч пачкэ дэнэ луктэдэныт, посна райкомол сэкрэтарь-шамыч (Звэнига—Салмин, Торйал —Чэгайэв) „свэрх" бдитэльный лийыныт. IV-шэ кварталыштэ Звэнига—55 йэҥым, Торйал—26 йэҥым ВЛКСМ гыч лутыныт. Мэмнан рэспублик мучко чылажэ 1937 ийыштэ 517 йэҥым комсомол гыч лукмо. Нинын коклаштэ йатыржым клэвэтник кашакын шойа матэриалышт почэш комсомол билэт дэч посна кодымо. Курмайэв, Кулатэнков, Громов (Звэнига р-н), Пайбэрдин (Марий-Турэк район) да йатыр моло комсомолэц-шамычымат шойа матэриал почэш ВЛКСМ гыч луктыныт.

„Рвэзэ Коммунист" газэтат „Даниловым комсомол гыч лукман" вуймутан ныл подписан автор-шамычын статьаштым сайын тэргэн налдэ пэчатлэн ыльэ. „Рвэзэ Коммунист" тидэ статьам пэчатлымыжэ дэнэ кугу титакым ыштэн. Данилов йолташ троцкист Колдовский дэнэ нимогай кылым кучэн огыл.

Тидэ йоҥылышым тӧрлаташ да клэвэтник, пэрэстраховщик-шамычым разоблачитлаш чыла комсомол организаций, комсомолэц-шамыч да „Рвэзэ Коммунист" газэт обӓзан улыт.

Рэспублик кӧргыштӧ комсомол гыч лукмо 517 йэҥ коклаштэ сойузный дисциплиным пудыртымылан 125 йэҥым лукмо. Нинын кокла гыч пэш шагалжэ ВЛКСМ Обком пэлэнсэ комсомолыш пуртымо да ВЛКСМ гыч лукмо комиссийыш апэлльацийым пуэныт. Ты шотышто шуко апэлльацийжэ служышо-шамыч дэч гына, а колхозник кокла гыч пэш шагал.

Шуко комсомолэц-шамыч альэ шкэ праваштым огыт палэ. А ВЛКСМ райком сэкрэтарь-шамыч комсомол гыч лукмо годым нунын праваштым огыт умылтарэ.

Чыла комсомолэц-шамычлан палэн лийман: пэрвичный организацийыштэ комсомол гыч лукмэк, тудын нэргэн ВЛКСМ райком бӱроэш пэнгыдэмдалтэш. А пэнгыдэмдымэ годым райком бӱрош лукмо комсомолэцым ӱжыкташ кӱлэш, заочно пэнгыдэмдыман огыл. Комсомол гыч заочно лукмаш комсомол дэмократийым пудыртымаш лийэш. Пэрвичный организацийлаштэ комсомол гыч лукмо нэргэн пунчалым ВЛКСМ райкомышто пэнгыдэмдымэ гын, тудо йэҥ ВЛКСМ Обком пэлэнсэ комсомолыш пуртымо да ВЛКСМ гыч лукмо комиссийыш комсомолыш восстановитлымэ нэргэн апэлльацийым пуэн кэртэш. Обкомол бӱро апэлльационный комиссийын пунчалжым огэш пэнгыдэмдэ гын, комсомолыш восстановитлымэ нэргэн ВЛКСМ ЦК пэлэнсэ апэлльационный комиссийыш йодмашым пуэн кэртэш. ВЛКСМ ЦК пэлэнсэ апэлльационный комиссийын пунчалжэ окончатэльный лийэш

Адак комсомол гыч лукмо-шамычым паша гыч корандат. Тидэ шотышто вэс вэрэ озанлык организаций-шамыч пашаш огыт нал гын, ВЛКСМ райком-шамыч нунылан пашашкэ шогалаш полшаш обӓзан улыт.

Эрский Г. М.

26

Анатолий Айзэнворт

МАРГИЗЫСЭ ХАЛТУРЩИК-ШАМЫЧ НЭРГЭН

(А. Бикын „Илыш муро“ сборниклан поэт критик).

Кӱшкӧ, кӱшкӧ
Пыл коклашкэ,
шикш
Тӱнык гычын
шикшэш.
Тидэ—
Маргиз комкаштэ
У поэт мэлна кӱэш.
Садэ кухнышт
ончалат гын...
Ончалат да чылт брат.
Литлапашым чот
нӧштылын,
Повар-шамыч
толашат.
Э. Чапай дэн
Шадт Булат,
Бочко йыр
Нӧштыл куштат.
Вара шокшым кэргалтэн
Салма воидым чот кучэн
Салма-влакым
Луктэдат.
Полышкалшылан
Ойлат:
— Эй, истопник,
Эй, Йэпи!*)
Жарко пэчкым затопи!
Тэ чыталтыза
Минутым.
Мэ
Она шогылт вэт
Утым:
Льыптэ-льопто,
Льыптэ-льоп!
Шэм салмашкэ
Бызльоп.
Лудшо, ончо.
Лудшо, на!
Кӱэшталтэ литмэлна!
Кӧргӧ—ошо,
Ком—ужаргэ,
Ком ӱмбалнэ
Шӧртньӧ дэнэ
„Илыш муро“
Бик возэн.
* * *
Книшкам почат—
брат
Вот тидэ тэмэ!
Чолгалык!
Кушкыт
„Гэний-шамыч“ папкала.
Пич халтурым
стихыш шоктыш
Кычкыра Бикна:
Лач 20 ийаш,
Улына мэ коктын.
Эрык эргэ
Да пэлэдшэ элэм“.
Вот тебе на-а!
„Бик дэн э С. э С. э С. э Р!“
Тангастарымаш—
ӧрмаш!
Мом ойлаш ындэ
Пушкин нэргэн?!
Мо мыланна
Гэйнэ?!
Шыгыльыла
книжка гыч лэктэш.
У да
уждымо „гэний!“
А тудо „гэний“ дэч йодаш
Шыгыльэ дэнэ
Эльбрусым
Лийэш тангастараш?
Умбак лышташлэм:
„Шочмо элэм“
Лудын лэктым—
йокрок дэнэ
тэмэ шӱмэм:
„Шочмо-кушмо элэм
Тый чот вийангыч.
Тӱзланалын
Вэнгыдэмыч
Вургыс гай..
Мыланна
Чын пийалым
Тый вэлэ пушыч,
Совэт—
Эрык кэчэ,!
Илаш ындэ сай!...“
Ти-ри-рон да
ти-ри-рай!
Индэшлу строкаштэ
эртак мур тыгай!
Эн сай,
Эн кугу поэт-шамыч
Элнаштэ,
Конституцийлан
Мурым мурат.
Гэйнэ дэн Пушкиным
Эртэн кодэн иканаштэ
Кодэш мо мэмнан
Бикнат?
Тудат Конституцийлан
мурым возэн.—
Колыштса кузэ тототла
тидэ поэт кычкырэн:
Мый тоштым
Шучко омо сэмын
Шарнэм,
Шыдэм дэн
Шӱвалам
ӱмбакыжэ...
А кызыт илыш
Пэлэдын шарлэн
Адак могай
Лийэш вэт
Умбакыжэ!“
Кузэ... тый
тоштым шэрнэт?!
Вэт ончыл стихыштэ
шкэак возэт:
„Лач 20 ийаш
улына мэ коктын...“
Тыгэ стихыш
шойакым шоктын Бик.
Караул!!!
Марлит, кушто улат?!
Марлит—
тудо ок йарсэ!
Тудо
бдитэльность нэргэн
Километр кужытан
циркульарым воза.
Умбакыжым...
лудаш гына, лийжэ
ӱньар.
„Шпионлан шӱгар!“
Ожно,
кужу ӱп дэн рӱзалтэн
Шкэ тушманыштым
Каргэн.
—Онафэма!
(марлажэ-азырэн)
Поп тӱшка
шолгат ыльэ кычкырлэн.
Мэмнан
Бикнат,
Кайа нунын почэш
Поп сэмынак тушман дэн
кырэдалэш.
—Шпионлан шӱгар!
Шӱгар!!
Карр! карр!!
Коракла чылт
кычкырла.
А варажым
мэмнам сэмала:
„Совэт орол
Пэш сак коштэш
Сталин шочшо—
Йошкар армий,—
Шочмо элэмын
Пӱсӧ штик
Йӧсым сэгэн
Сэнгымаш гыч
Сэнгымашкэ
Вӱда ончыко
Большэвик.
Тыгэ мура
мэмнан Бик
Тудо малаш колта вик.
Шэм тушман дэч
мом лӱдаш
Кайза,
Йолташ-шамыч папалташ!
Да, йужгынам
тыгэ ыштат.
Бдитэльность
нэргэштэ кычкырэн
Тидын дэнэ
Бдитэльностьым
Нӱшкэмдат.
Кӧжӧ, можо
тыштэ раш:
Литачажэ—
П. Йэгоров!
Литаважэ—
В. Патраш!*)
Уло тудын
Ньанькыжат:
Литрэдактор
Шадт булат**).
Умбакыжым
мом лудаш.
Кажнылан раш.
Лозунг ӱмбалнэ
лозунг
Кутын-торэш
пурэн возын.
Тыгай лозунг
лапаш дэн
Каласыйан,
Кӧм туныктэт!
Йара тӱмыр йӱк дэн
Кӧм ылыжтэт?
Совэт литэратурна
Эрэ ончык да ончык
кайа,
Кушкыт мурыштo
вий да куат.
А мэмнан „гэний-
шамычна“
вӱдым тӱат.
Тӱмыр йӱк дэн
йыгыштарат
Кунам мэ сэрйозно
возаш тӱналына?
Кунам мэ халтурым
йӧршэш шуэна?
Партий дэн власть
мэмнам
Йӧратымэ олма пула
куштат.
Мо нунын уло
Пуат чылам.
Мэмнан элыштэ гына
Тыгэ йэнгым ончэн
моштат!
Книжка—
Тӱжэм ӱмбалнэ
Тӱжэм.
Кэч чыла
Колнын шагатым
тунэм!
Школ, вуз—
Чыла тыланэт.
Альманах, журнал
Газэт—
Чыла!
Ит ӧрканэ возо.
Кэч романым,
Кэч стихым ик возым.
Но ик условий
Пуалтэш поэтлан:
Стихэт лийжэ
Совэтский кӱкшӧ
Качэстван!
„Сталинец“ трактор ?гай
Лийжэ вийан.
Ӱжын кайжэ
Коммунизмыш
Мэмнан калыкнам!
Но Маргизыштэ
Вэс сэмын шонат.
Халтурым воз дэнэ
Шупшыктат.
Маргизым ончалат да
Шыдэ дэн кычкыралат:
Тидэ Маргиз мо?
—Халтуриздат!

*) МарГИЗ сэкрэтарь—Е. Смирнов.

*). Илыш мурын“ политрэдакторжо шамыч.

**). Ильш мурын“—рэдакторжо

„Новая жизнь“ колхозын физкультурникшэ Казаринов Иван (Йошкар-Ола р-н). Тудо районный лыжный спартакиадыштэ пэрвой вэрым налын, садлан лыжный костьум дэнэ прэмироватлалтын.

КАПИТАЛИСТ ЭЛЛАШТЭ

Итальйан гидроплан-шамыч английский пароходым пуртэн колтэныт

4 фэвральыштэ Барсэлон дэч 36 мильлан йуговосточыштыла вок итальйан гидроплан Барсэлон гыч шӱйым нангайшэ „Альсира“ английский пароходым атаковатлэн. Ӱлыч чонэштышэ гидроплан-шамыч пароходыш 5 бомбым кудалтэныт. Пароход вӱд ыймак пурэн кайэн. Пароходын 25 йэнан чумыр экипажшым бэрэговой службо катэр дэн рыболовный судна утарэныт. Тугак нэвмэшатэльствэ шотыштo тӱньамбал комитэтын набльудатэльжым— англичанным утарымэ.

Пароходыштo английский флаг да нэвмэшатэльствэ шотыштo комитэт контрольын знакшэ самольот гыч раш палыльыч.

Баск элыштэ фашист кашакым йанлыкланымышт

Эспанья агэнствын барсэлонысо коррэспондэнтшэ увэртарымыжэ почэш Бильбао дэн Сантоныштo фашист власть 900 нарэ гражданлан смэртный приговорым луктын. Баск йаллэсэ чыла тьурма - шамыч тэмыныт. Жапын - жапын фашист власть баск-шамычым массэ дэнэ лӱйэн пуштэда.

Лига нацийын сэссийжэ пэтырнэн

Жэнэва олаштэ (Швэйцарий) 26 йанварьыштэ Лига нацийын 100-шӧ сэссийжэ почылтын ыльэ. Тидэ сэссий 2 фэвральыштэ шкэ пашажым мытарэн.

Политикым огыт тунэм

Конганур пэлэ кыдалаш школыштo (Кужэнэр район) политик тунэммашым путырак начарын организоватлымэ. Райкомол пропагандистлан Звэрэвам шогалтэн. Но тудо шкэ пашажым пэш начарын ышта. Заньатыш йамдылалтдэ коштэш, шуко заньатыйым шкэак кӱрлын. Райкомол пропагандистын пашажым ок тэргэ.

Рыбаков.

Значокым кунам пуат

Морко пэдучилищыштэ тунэмшэ-шамыч 1937 ийыштак ГСО значоклан нормым сдатлышт. Но РОКК вуйлатышэ Пэтровын тыршыдымыжлан нормо сдатлышэ-шамыч тачэ мартэнат значокым налын кэртын огытыл.

А. Иванов.

Пирым пуштыныт

Никитин йалысэ охотник Соколов Г. дэн Соколов Е. шукэртэ огыл Йошкар-Ола кирпыч завод гыч толшыла кок пирым лӱйэн пуштыныт. Коростэльов М.

Мэмнан критик почэш

1937 ий 24-шэ нойабрьыштэ лэкшэ 78 номыран „Рвэзэ Коммунист“ газэтыш „Толстовлан комсомолыштo вэр лийман огыл“—манын Йаналов дэн Лэнский йункор-шамычын статьашт пэчэтлалтын ыльэ.

ВЛКСМ Оршанкэ райком тидэ статьам тэргэн налын тыгэ увэртара: Оршанкэ кыдалаш школын дирэкторжо Толстов воспитатэльный пашам развалитлымыжлан, школыштo йӱмашым, шовинизмым да хулиганствым шарымыжлан паша гыч корангдымэ да комсомол радам гыч лукмо.

Врид. отв. рэдактора— И. М. МУЗУРОВ.

Адрес редакции: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комн. № 90, телефон № 90. | Упол. Главлита Мар. АССР А—77. Тираж 3290 экз. Йошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата. Из-во „Марий Коммун“.